

ДЕКЛАРАЦИЯ НА СЪЮЗА НА ОФИЦЕРИТЕ ОТ РЕЗЕРВА „АТЛАНТИК“

В условията на пандемична обстановка и очаквана поредна вълна от COVID-19 в Алианса все повече се проявява усещането за проблеми в придвижването на войски по въздух, суша и вода за нарастване на усилията на различни направления при критични ситуации и в случай на необходимост. Вече все по-малко се говори за „цели на силите“ и „цели на способностите“, които започват да отстъпват място на понятия, свързани със силите за териториалната отбрана на страните съюзници, които в значителна степен са изцяло национална отговорност. Това предполага незабавно продължаване на процеса по изграждане на заложената в стратегически план за националната ни сигурност тежка пехотна бригада на Сухопътните войски, чиито срок за формиране е до 2024 г.

Проектът за придобиване на бронирани бойни машини за нуждите на Сухопътни войски се забавя вече повече от половин година, а е един от трите ключови проекти за модернизация на Българската армия. Той стартира с изпращане на покани за индикативни оферти (RFI) през 2017 г. до широк кръг от международни отбранителни компании. През 2018 г. Народното събрание гласува Проект за инвестиционен разход (ПИР), който определя рамките и бюджета му. През 2019 г. стартира тръжна процедура, в която са поканени четири от компаниите, отговорили в пълнота на RFI от 2017 г. След оценка на техническите оферти на участниците междуведомствена оценителна комисия решава да допусне до следващия етап на процедурата две от компаниите, чиито оферти покриват в пълнота техническите изисквания. Процедурата е спряна от предишния министър на отбраната с мотив за надвишаващи бюджета оферти, но без да е стартирал същинският втори етап на процедурата - директни преговори с компаниите за оптимизация на техническите и ценови оферти, въпреки декларираната и от двамата участника готовност за представяне на оферти в рамките на определения бюджет след уточняване на финалните технически изисквания.

Въпреки че е основен проект за модернизация на СВ, чрез който се постигат заложените и приети за изпълнение отбранителни способности, същият е без развитие от началото на тази година. Изпълнението му би дало реален принос за нашата териториална отбрана и към съюзниците ни в НАТО за сигурността и отбраната на Алианса чрез окомплектовка на декларираните формирания с нови стандартизирани в НАТО отбранителни продукти.

Междувременно в МО е сформирана работна група, на която е възложен анализ на различни варианти за реализиране на проекта между които:

1. Процедура по договаряне между правителства (Government to Government Procedure);
2. Нова процедура по Закона за обществените поръчки;
3. Директно възлагане изпълнението на проекта на „Терем“ или друга българска компания;
4. Рестартиране на процедурата отначало с участието на поканените през 2019 год. четири компании;
5. Продължаване на процедурата от момента на спирането ѝ от бившия министър.

Краткият анализ на нашите експерти показва значителни недостатъци за първите три варианта и множество предимства за петия а именно:

1. *Government to Government Procedure – особености:*

- ще се получи разминаване с изискванията заложи в ПИР и в ТТЗ;
- липса или лимитиран трансфер на технологии и придобиване на ноу-хау;
- изключва възможността за участие на българската индустрия в изпълнението на проекта;
- повишаване на цената за придобиване и логистичната поддръжка през целия жизнен цикъл на продукта;
- много слабо участие на военна експертиза като отговорността се прехвърля към политическото решение;
- **необходимост от промяна на ПИР – съответно прегласуване в Парламента;**
- **предполагам срок за достигане на етап „Сключване на договор“ - 3-4 г.**

2. *Нова процедура по ЗОП:*

- много трудна и продължителна за изпълнение процедура с необходимост от промяна на ПИР и ТТЗ предвид големия финансов ресурс;
- необходимост от формиране на няколко комисии, включително междуведомствена за подготовка на документацията по ЗОП;
- дълга процедура на съгласуване на документите, свързана с устойчиво управление;
- риск от цялостно преработване на проекта в детайли, което ще изисква повторна професионална експертиза в много направления;
- риск от възникване на дълги (безкрайни) процедурни забавяния чрез обжалвания на различните етапи на процедурата;
- в значителна степен неконтролируем процес от гледна точка на националната сигурност на страната;
- **необходимост от промяна на ПИР – съответно прегласуване в Парламента;**
- **предполагам срок за достигане на етап „Сключване на договор“ – 5 г.**

3. *Директно възлагане изпълнението на проекта на „Терем“ или друга българска компания – особености:*

Този вариант за изпълнение беше представен от предишното ръководство на МО чрез специално създадена политико-военната работна група. При него имаме следните особености:

- липса на необходимия капацитет за управление на толкова сложен проект с наличие на стотици доставчици и интегратори;
- възможен риск за некачествено изпълнение на машините и системите и още по-голям риск – в тяхната интеграция и тестове по стандарти (напр. електромагнитна съвместимост, която се реализира чрез специализирани изпитателни съоръжения);
- сериозен риск, свързан с потенциалната необходимост от допълнително финансиране, предвид че машините (в 10 различни конфигурации) няма да бъдат в серийно производство, а ще трябва да се проектират, разработват и произвеждат като уникални изделия;
- липса на кадрови потенциал
- чрез директното възлагане се рискува липса на прозрачност, контрол и конкурентен подбор при усвояването на приблизително 1,5 млрд. лв.
- **липса на гаранции и сериозен риск от провал на проекта**

4. *Рестартиране на процедурата отначало с участието на поканените през 2019 год. четири компании – особености:*

- възможност за коригиране на заложените високи изисквания с цел включване във финансовата рамка на проекта
- не се променя драстично процедурата и може да се рестартира веднага
- няма необходимост от промяна в ПИР
- кратко време за рестарт и получаване на оферти
- повторение на всички етапи на прекъснатата процедура
- **предполагам срок за достигане на етап „Сключване на договор“ – 2 г.**

5. Продължаване на процедурата от момента на спирането ѝ от бившия министър – особености:

Този вариант е възможен, тъй като няма законосъобразен акт за прекратяване на процедурата (има само уведомително писмо на предходния министър на отбраната до компаниите участнички, няма становище от междуведомствената оценителна комисия, както и санкция от Министерство на икономиката и Министерски съвет).

- най-реалистичен и с най-малък ресурс;
- декларирано съгласие от двете класирани на първи етап компании за влизане в бюджета;
- възможен реален резултат при провеждане на предвидените по процедура директни преговори с двете компании, на база на които може да се достигне до реално техническо решение в рамките на бюджета;
- до момента е извършена огромна работа по оценката на предложенията като е преминат етап 1 – „Оценка на технически и ценови оферти и предложенията за индустриално сътрудничество“, като остава само вторият етап, предвиден по процедурата;
- вторият етап може да започне с директни преговори с двамата участници за постигане на оптимална техническа конфигурация и цени в рамките на бюджета с последващи полеви изпитвания;
- **предполагам срок за достигане на етап „Сключване на договор“ - до 6 месеца.**

Ние, членовете на СОР „Атлантик“, апелираме към продължаване на незавършената процедура за избор на нова бойна бронирана машина за Сухопътните войски и нейното приключване във възможно най-кратки срокове с избор на изпълнител предвид усложняване на националната и международна обстановка обусловена от:

- нестабилната политическа обстановка в България, продължаваща и с вероятност да се задълбочи за неизвестен период от време;
- постоянно изменяща се здравна обстановка, породена от пандемията от COVID-19;
- темпът на инфлация с тенденция за ускоряване;
- повишаващите се цени на металите, чиповете и други съществени ресурси, които пряко участват в изработката на отбранителните продукти;
- постоянно увеличаващите се изисквания към СВ за осигуряване на надеждна териториална отбрана, ответна реакция по широк спектър от възможни заплахи и охрана на държавната граница при засилена емигрантска вълна, застрашаваща европейската сигурност и отбраната на страната.

ОТ УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА СОР „АТЛАНТИК“